

Ἐπὶ ὑποζυγίων καὶ μάλιστα ἵππων, ὁ τρέχων ρυθμικῶς ἔνθ' ἄν.: *Τ'* ἄλογό μου εἶναι γιοργατζήδικο. Ἐχει ἀπὸ τῆς φοράδα του ἴνα πουλαράκι πού τοῦ ἔβαλε κονστέκια ὁ Θανάσης καὶ τό 'κανε γιοργατζήδικο (κονστέκια = σχοινιά προσδεδεμένα μὲ βάρη) Πελοπν. (Γαργαλ.) Ἐχει ἓνα γιοργατζήδικο ἄλογο Πελοπν. (Βερεστ.)

γιοργατζής ὁ, Πελοπν. (Βερεστ. Δίβρ.) Θηλ. γιοργατζοῦ Πελοπν. (Βερεστ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γιοργατζής* καὶ τῆς παραγωγ. κατὰλ. -τ ζήης.

Ἐπὶ ἵππων, ὁ τρέχων ταχέως καὶ ρυθμικῶς ἔνθ' ἄν.: Ὁ βλάγκος τοῦ Παπαλιᾶ ἔναι καλὸς γιοργατζής (βλάγκος = ξανθότριχος) Πελοπν. (Δίβρ.)

γιοργατζίτικος ἐπίθ. Πελοπν. (Κόκκιν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γιοργατζής* καὶ τῆς παραγωγ. κατὰλ. -ίτικος.

Γιοργατζήδικος, τὸ ὅπ. βλ.

γιοργεύω ἑνιαχ. γιοργεύω Πελοπν. (Βραχν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. *γιοργά*.

Σπεύδω, βιάζομαι: Παροιμ.

Γιοργεύει ἡ νύφη μας τὸ Σάββατο τὸ βράδυ (ἐπὶ ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἀδιαφοροῦν διὰ τὴν ἐργασίαν των, βιάζονται ὅμως τὴν τελευταίαν στιγμὴν).

γιοργός ἐπίθ. Στερελλ. (Παρνασσ.) γιοργός Πελοπν. (Αἰγιαλ. Ἀχαΐα Κορινθ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. *γιοργά*, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ τύπ. *γιοργά*.

Ὁ μετὰ ταχύτητος καὶ ἐπιδεξιότητος ἐκτελῶν κάποιαν ἐργασίαν ἔνθ' ἄν.: Ὁ Γιάννης εἶν' πολὺ γιοργός γιὰ τὴ δουλειὰ αὐτὴ Πελοπν. (Ἀχαΐα). Γιοργός ἄνθρωπος ὁ Κωσταντῆς Πελοπν. (Αἰγιαλ.) || Παροιμ.

Τὸ ζῆνταιριασμένο ἀντρέο καὶ τὸ γιοργὸ ζευγάρι (ζῆνταιριασμένο = συνταιριασμένο· ἐπὶ συζυγικοῦ ζεύγους συμβιοῦντος ἁρμονικῶς) Στερελλ. (Παρνασσ.)

γιορντάμης ἐπίθ. ἑνιαχ. γιορντάμης Νάξ. γιορντάμης Νάξ. Θηλ. γιορντάνισσα Μεγίστ. γιορντάμισσα Νάξ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *yordam* = εὐκίνησις, ἐπιδεξιότης. Χαριτωμένος ἔνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Τραγούδησε, καλὴ καρδιά, τσαὶ βγάλε τίς χαρές-σου, ποχρέωσε τίς φίλες σου τσαὶ τίς γιορντάνισσές σου Μεγίστ. Συνών. *γιορνταμιλήδικος*, *γιορνταμιλής*

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γιορντάμης* καὶ ὡς ἐπών. Ἀθῆν.

γιορντάμι τό, ἑνιαχ. γιορντάμι Θήρ. (Οἶα) Κρήτ. (Ἀρχάν. Σέλιν. κ.ά.) Κυκλ. Μεγίστ. ἱορντάμι Νάξ. (Ἀπύρανθ.) γιορντάμι Κάμπ. Μεγίστ. Ρόδ. Σύμ. γιορντάμι Κρήτ. Λυκ. (Λιβύσσ.) — Μ. Λελέκ., Ἐπιδόρπ., 63.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *yordam* = ταχύτης, ἱκανότης, τάξις, εὐκίνησις.

Σωματικὴ δεξιότης, εὐλυγισία, χάρις, ἔνθ' ἄν.: Τὸ ἱορντάμι πού 'χει ἐτοῦτος 'ς τὸ χορό, κανεὶς δὲ δό 'χει Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Βρὲ ἰὰ δῶτε το 'να ἱορντάμι, νὰ τὸ βγατίσωμε (ἐντείνετε τὰς προσπάθειάς σας, βάλετε τὰ δυνάτα σας, νὰ τὸ τελειώσωμε γρήγορα - ἐνν. τὸ σκάψιμο τῆς ἀμπέλου) αὐτόθ. || Ἄσμ.

Ψηλὸ 'ναὶ τὸ βοάκι σου, μὰ 'χει πολὺ ἱορντάμι αὐτόθ.

Ἀμ βῆς τσαὶ τὸ κορμάτισ-σου ἔδει πολ-λὰ γιορντάμι Μεγίστ.

Τοῦ κορμιοῦ τῆς τὸ γιορντάμι

εἰς τὸν γόσμον ἤβγεν νάμι

(ἤβγεν νάμι = ἔγινε ξακουστὸ) Ρόδ. β) Ἀκκισμός, ἔπαρσις, καμάρι ἔνθ' ἄν.: Ἐπάεινε μὲ τέτοιο γιορντάμι Σύμ. Δεῖτε τὴν - μὲ τί γιορντάμι - βορπατεῖ Μεγίστ. || Φρ. Κά-νει (πολὺ) γιορντάμι (μορφάζει, κινεῖται φιλαρέσκως) Θήρ. Κρήτ. Συνών. φρ. *Κάνει πάσο - πάσα - νάξι - νάξι α*. Τὸ πῆρε 'ς τὸ γιορντάμι (συνών. μὲ τὴν προηγούμεν.) Κρήτ. (Σέλιν.) Συνών. φρ. *Τὸ πῆρε πάνω τοῦ. Πῆρε ψηλὰ τὸν ἀμανέ. Κρατάει πό-ζα*. Ἀμα εἶναι κανεὶς ἀποτσιμπωμένος καὶ θέλει κα-βγάδες, λέμε πὼς τρανᾶ ἱορντάμι Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἐβγῆ-κε 'ς τὸ γιορντάμι (εἰς δημόσιον χώρον πρὸς ἐπίδειξιν, διὰ νὰ τὴν θαυμάσουν) Κρήτ. || Ἄσμ.

Καὶ τοῦ 'κοψε τὴ γεφαλὴ μ' ὁμορφο γιορντάμι καὶ 'ς τὴ ζερβὴ του τὴ βαστᾶ, πολὺ γιορντάμι κάνει Κρήτ.

Ὡ διαμαντέν-νιε μου σταυρέ, μὲ τὸ πολὺ ὃ γιορντάμι, πού βγάλ-λᾶ εἰς 'πού τὸ στόμασ-σου τὰ λόγια μὲ τὸ δράμι Κάμπ.

Ποῦ ἡ δόξα σου, σουλτάνε, ποῦ ἡ πρώτη σου στολή;

Ποῦ τὸ πρῶτο σου ντουβλέτι, τὸ γιορντάμι τὸ πολὺ;

Μ. Λελέκ., Ἐπιδόρπ., 63.

γιορνταμιλήδικος ἐπίθ. ἀμάρτ. γιορνταμιλήδικος Κρήτ. (Κίσ. κ.ά.) Θηλ. ἱορνταμιλήδικη Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἱορνταμιλήδικια Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Οὐδ. γιορνταμιλήδικο Θήρ. ἱορνταμιλήδικο Νάξ. (Ἀπύρανθ.) γιορνταμιλήδικο Θήρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *γιορνταμιλής* καὶ τῆς παραγωγ. κατὰλ. -ήδικος.

Εὐσταλής, χαριτωμένος, ὁμορφος ἔνθ' ἄν.: ἱορνταμιλήδικο παιδί, μάτι μὴ δὲ πιάση! Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ὡ τὸ φωθιοκαμένο! κ' εἶδα ἱορνταμιλήδικο παιδί ἦτον ἐντὸ αὐτόθ. Ἀπὸ ἱορνταμιλήδικια φαμελιὰ βαστᾶ καὶ 'εἰ αὐτὸ εἶ' g' εὐ-τός, καλὸς κι ὁμορφος αὐτόθ. β) Κόσμιος, καλαίσθητος Θήρ.: Γιορνταμιλήδικο φουστάνι. Συνών. *γιορνταμι-λής 1*, *ἀσίκης*, *λεβέντης*.

γιορνταμιλής ἐπίθ. ἀμάρτ. γιορνταμιλής Θήρ. Κρήτ. (Ἀγιος Βασίλ. Κίσ. Νεάπ.) Κυκλ. Μῆλ. Νάξ. (Φιλότ.) Πε-λοπν. (Μάν.) ἱορνταμιλής Νάξ. (Ἀπύρανθ.) γιορνταμιλής Πάρ. γιορνταμιλής Κρήτ. (Νεάπ.) γιορνταμιλής Πελοπν. (Λάστ.) γιορνταμιλής ἄγν. τόπ. γιορνταμιλής Κρήτ. (Νεάπ.) Θηλ. γιορνταμιλήδισσα Θήρ. ἱορνταμιλήδισσα Νάξ. (Ἀπύρανθ.) γιορνταμιλίνα Κρήτ. (Νεάπ.) γιορνταμιλίνα Κρήτ. (Νεάπ.) γιορνταμιλίνα Κρήτ. (Νεάπ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *yordamli* = εὐκίνητος, ἐπιδέξιος. Πβ. ἐν ἐγγρ. τοῦ 1841 ἐκ Κρήτης: Γιάννης *Γιορνταμι-λής*.

1) *Γιορνταμιλήδικος 1*, τὸ ὅπ. βλ., ἔνθ' ἄν.: Γιορνταμιλήδισσα γυναικα Θήρ. Τέτοια κοπελιὰ γιορνταμιλίνα δὲν εἶναι ἄλλη στὸ χωριό μας Κρήτ. (Νεάπ.) Ὡχου ἱορνταμιλής κ' ὁμορφος πού 'ναὶ! Νάξ. (Ἀπύρανθ.) || Ἄσμ.

Ὁδα σ' ἐγέννα ἡ μάννα σου, ἔτριβε πορτοκάλι καὶ σ' ἔκαμε γιορνταμιλὴ κι ὠραῖο παλληκάρι Μῆλ.

